

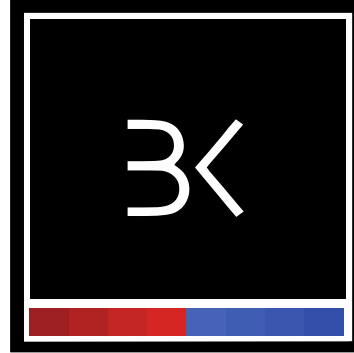
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

11 Aralık / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

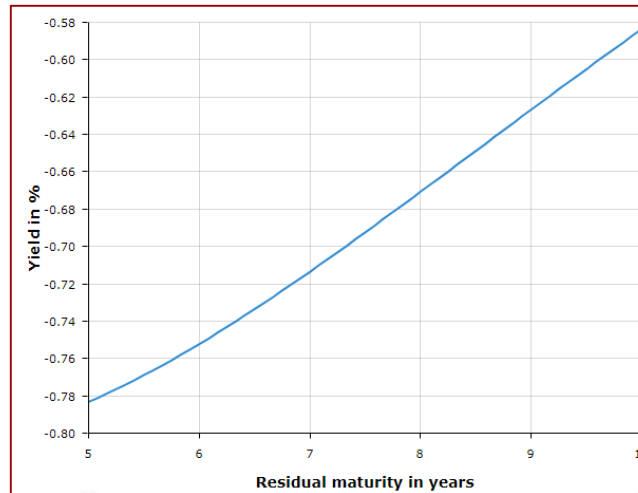
AB Liderler Zirvesi-10-11 Aralık

- ❑ Bu haftanın en önemli gelişmesi, Türkiye'nin de acaba bir yaptırım gelirmi sorusu ile beklediği AB Liderler Zirvesi idi.
- ❑ Zirvede öncelikle beklenildiği gibi Türkiye için önemli bir yaptırım kararı alınmadığı bilgisi ile başlayalım;
- ❑ Bu konuda alınan haberlere göre Fransa, Güney Kıbrıs ve Yunanistan'ın Türkiye'ye yaptırım konusunda tazyiklerine rağmen Almanya, İspanya, İtalya ve Macaristan gibi ülkelerin diyalog kapısını açık bırakma kararını desteklediği öne sürülüyor.
- ❑ ECB, piyasa beklentileri doğrultusunda faiz oranlarında değişikliğe gitmezken,
- ❑ Pandemi Acil Varlık Alım Programı'nın (PEPP) toplam büyüklüğünü 500 milyar avro artırarak 1,85 trilyon avroya yükseltti.

Avrupa, Japonlaşmak İstemiyor..

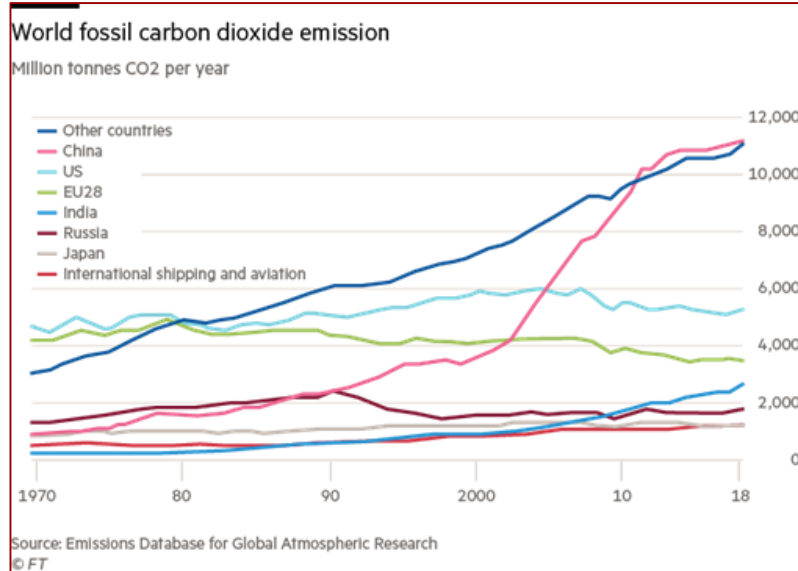
- ❑ Avrupa'da kendi parası Euro 'nun aşırı değerlenmesi Türkiye'nin aksine çok önemli bir sorun..
- ❑ AMB'nin , 2023'e dair enflasyon beklentisi % 1,4 ve bu hedefe ulaşmak için hali hazırda 1,85 Trilyon Euro'a ulaşmış teşvikin daha da arttırılması bekleniyor.
- ❑ Avrupa Merkez Bankası, eğer Euro'nun geri çekilmesini sağlayamazsa faiz indirimine gitmek zorunda kalacak ki bu da %0 olan politika faizi düşünülduğünde faizlerin eksilerde olacağı anlamına geliyor.
- ❑ Bizdekinin aksine AMB 'ın tahvil faizleri negatif, yatırımı yapan kişi ana paranın bir kısmından feragat etmek zorunda ancak faizler o kadar düşük ki yine de bu durumdan belli bir kar payı elde edilmiş oluyor.

AMB 5-10 Yıllık Tahvil Faizi Eğrisi

AB'den Karbon Emisyonu Hedeflerine İnce Ayar

- ❑ Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi Başkanı Charles Michel, Avrupa Birliği liderlerinin önümüzdeki on yıl içerisinde daha sert sera gazı ve karbon salınımı kuralları uygulamak için cuma günü liderler zirvesinde anlaşmaya vardıklarını söyledi.
- ❑ Michel Twitter'da yaptığı bir paylaşımda, "Avrupa iklim değişikliğine karşı mücadelede lider konumunda. Sera gazı salınımımızı 2030 yılına kadar yüzde 55 azaltmayı düşünüyoruz." dedi.

Brexit için Avustralya Modeli Gerçek mi Oluyor?

- ❑ Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen, en muhtemel sonucun anlaşmasız bir Brexit olacağı konusunda Avrupalı liderleri uyardı. Von der Leyen, İngiltere Başbakanı Boris Johnson ile Brüksel'de bir akşam yemeğinde görüşmüş, görüşmede iki taraf arasındaki geniş görüş ayrılıkları aşılamamıştı.
- ❑ Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, İngiltere ile 31 Aralık'a kadar en muhtemel sonucun anlaşmasız bir ayrılık olabileceği konusunda uyardı.
- ❑ İngiltere'nin AB'den anlaşmasız ayrılmasına Avustralya modeli deniliyor. Böylesine bir durumda WTO -Dünya Ticaret Örgütü kurallarına göre gümrük tarifelerinin oluşması bekleniyor.
- ❑ Özellikle de İngiltere'nin gıda ürünlerinin 4/5 ini AB'den aldığı hesaba katıldığında gıda ürünlerindeki tarifenin %45 artarak, fiyatlar genel düzeyinde %5'lik bir artışa neden olması bekleniyor.
- ❑ Bu gelişmeler Sterlin'in de Dolar karşısında gerilemesine neden olmuş durumda..

ABD CAATSA Yaptırımları

- ❑ ABD, NATO müttefikleri Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemi alımına yönelik yaptırımlar uygulamayı planlıyor.
- ❑ ABD Başkanı Donald Trump, Dışişleri Bakanı Michael Pompeo tarafından tavsiye edilen önlemler paketini imzaladı. Kaynaklar yaptırımların neleri içerdiğine dair bilgi vermedi.
- ❑ Yaptırımlar CAATSA olarak bilinen ABD'nin hasımlarına karşı yaptırımlarla mücadele yasası kapsamında uygulanacak.
- ❑ AB Liderler Zirvesi'nden Avrupa'nın önemli bir ticari partnerimiz olması ve CB'nin son aylarda AB'ne yönelik olumlu görüşler beyan etmesi nedeni ile önemli bir yaptırım zaten beklenmiyordu.
- ❑ Ancak ABD'nin olası CAATSA yaptırımı beklentisi piyasalarda çok da olumlu fiyatlanmadı:

Piyasanın CAATSA Beklenti Fiyatlaması

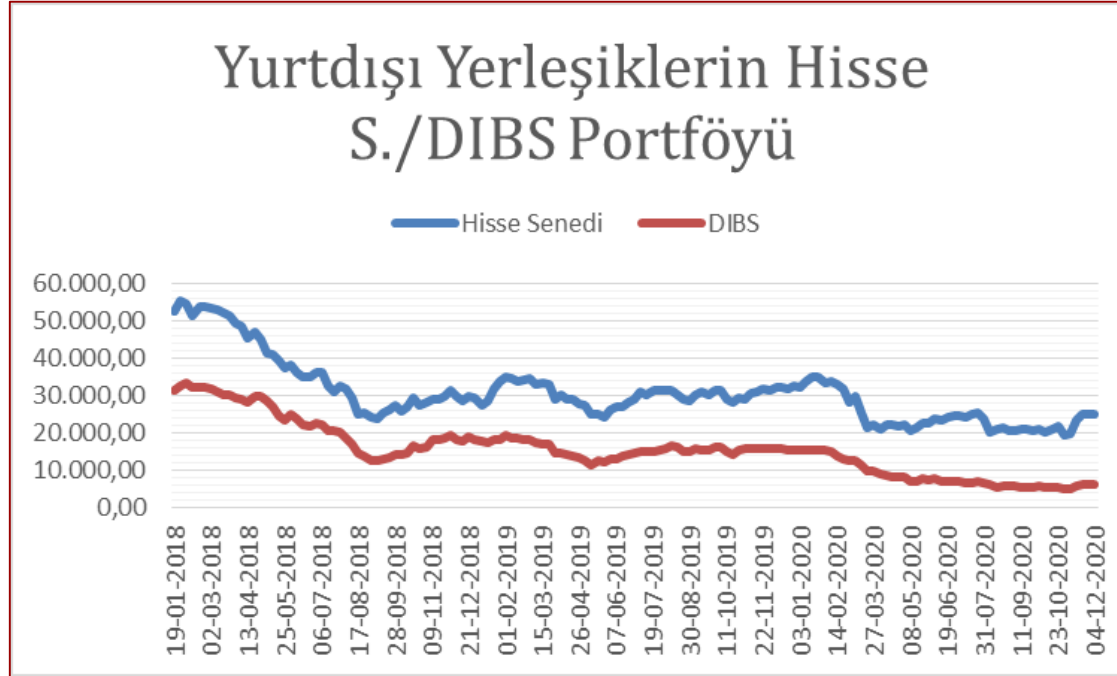
- ❑ Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi 399 baz puan ile 28 Ekim'den bu yana en yüksek seviyeye çıktı.
- ❑ Geçen hafta risk primi 354 seviyesine kadar gerilemişti. Türk varlıklarının fiyatlamalarında ABD yaptırım beklentisinin etkili olduğunu düşünüyorum.

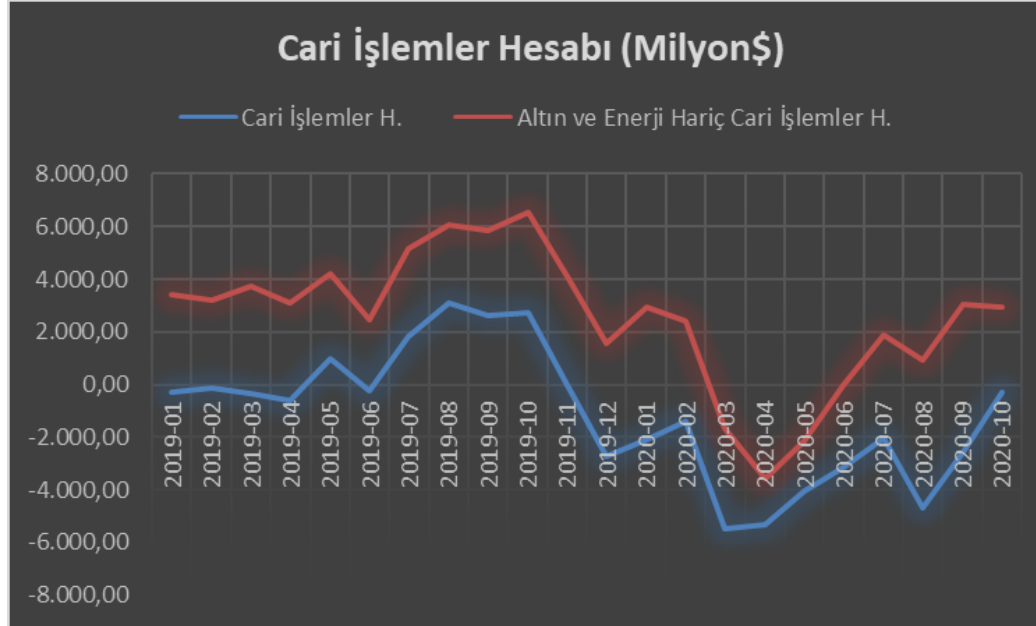
Yurtdışı Yerleşiklerin Menkul Kıymet Yatırımı

- 4 Aralık haftasında yurtdışı yerleşiklerin hisse yatırımı, bir önceki haftaya göre 17,7 milyon\$ azalırken, DIBS yatırımı 80,9 milyon\$ arttı.

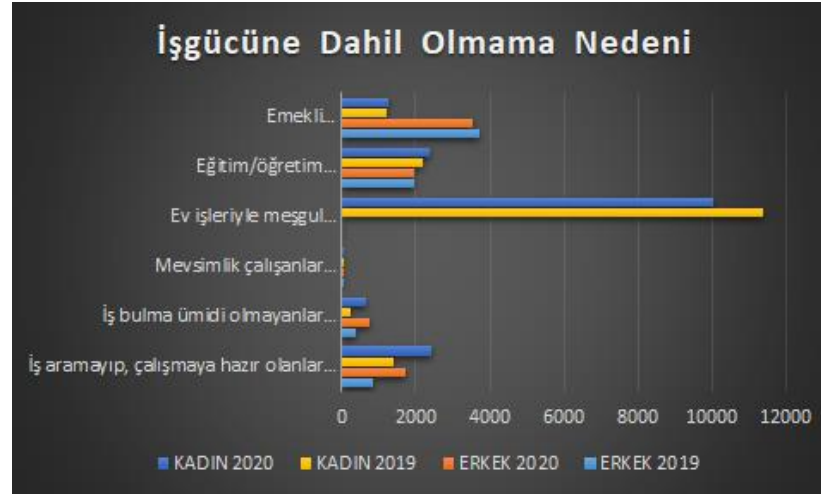
Ödemeler Dengesi-Ekim 2020

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Ekim ayına ilişkin ödemeler dengesi istatistiklerini açıkladı. Verilere göre Ekim'de cari açık 273 milyon dolar oldu. Ekonomistlerin beklentisi Ekim'de 100 milyon dolarlık açık verilmesi yönündeydi. Ekim'de portföy yatırımları kaleminde net giriş yaşanırken resmi rezerv varlıkları da yükseldi.

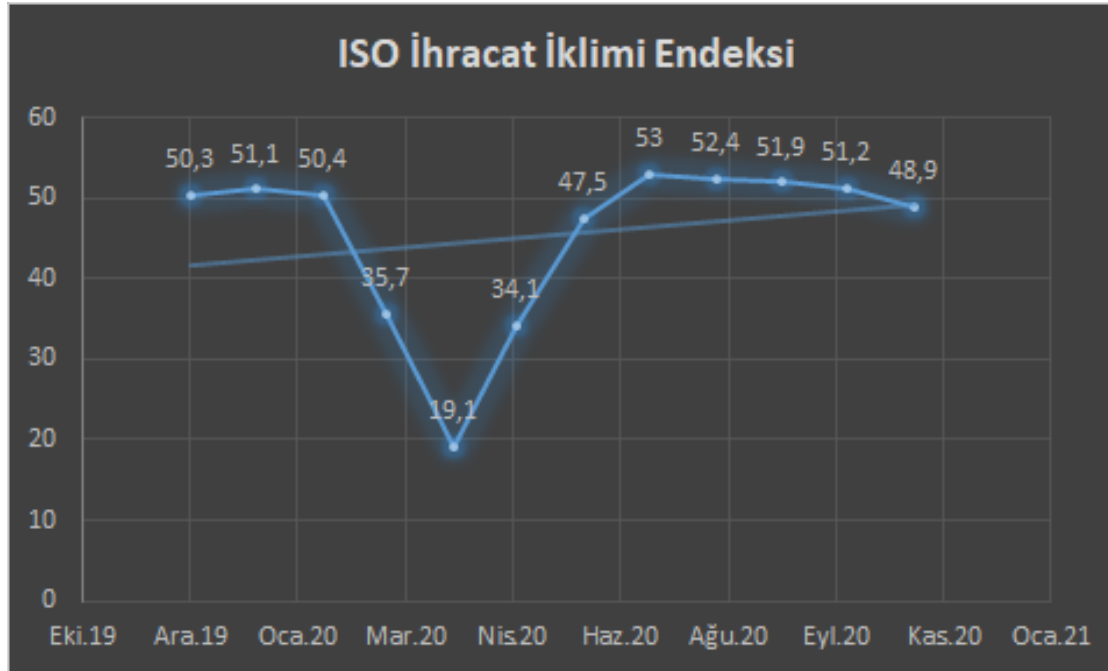
İşsizlik Oranı-Eylül 2020

- ❑ TÜİK: «İşsizlik oranı eylül ayında, geçen yılın aynı dönemine göre 1,1 puan azaldı ve yüzde 12,7'ye geriledi. Toplam işsiz sayısı 550 bin kişi azalarak 4 milyon 16 bin kişi oldu.»
- ❑ Bir de tartışma konusu olan işgücüne dahil olmayan kesim var. Türkiye’de istihdam oranı % 44,1 ve bu oran aslında geçen yılın aynı dönemine göre 733 bin kişi azalarak %2 düşüş kaydetmiş.
- ❑ Peki kim bu istihdam dışı %55,9’luk kesim ve kimler istihdama resmi olarak dahil olmuş dersek, verilerden ağırlıklı olarak ev işleri ile uğraşan kadınlar olduğunu söyleyebiliriz:

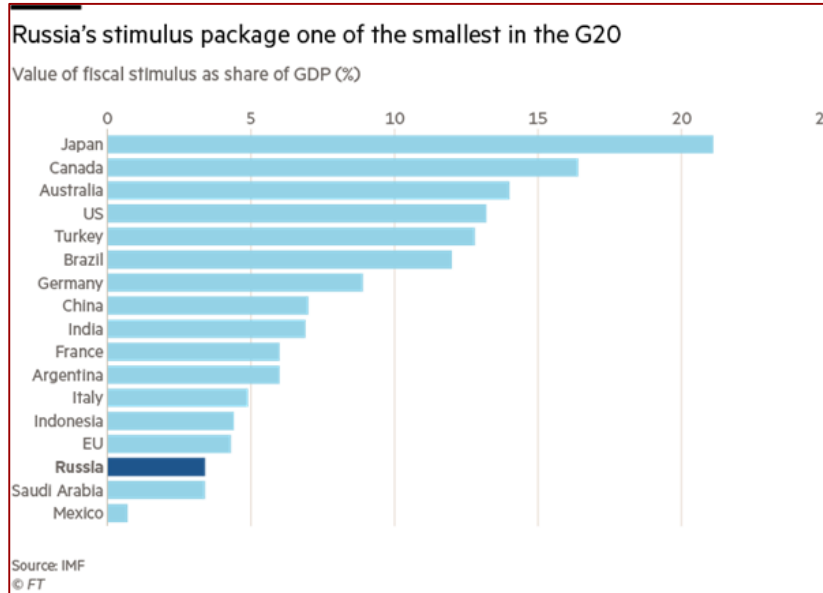
ISO İhracat İklim Endeksi

- İmalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, Kasım'da 48,9'a geriledi. Böylelikle ihracatçıların talep koşullarında son beş aydır ilk kez bozulmaya işaret etti.

Her Ülke Kesesine Göre mi Destek Paketi Açıklar?

- ❑ Bu sorunun cevabı hayır, zira FT'in araştırmasına göre her ülke GSYİH'nın belli bir oranı kadar mali destek paketi açıklamıyor.
- ❑ Hatta G20 ülkeleri içinde Meksika'yı ve petrol fiyatlarındaki düşüştür ekonomisi güç kaybeden S. Arabistan'ı saymazsak Rusya, en cimrilerinden..
- ❑ G20 ülkeleri arasında mali teşvik paketinin GSYİH'a oranına göre sıralamasında Türkiye, ABD'den sonra 5. sırada yer alıyor:

Moody's'ten Not Güncellemesi

- ❑ Moody's değişen hesaplama metodoloji sonrası Türkiye'den 12 bankanın notunu güncelledi.
- ❑ Fitch ise ekonomik toparlanmaya rağmen Türk bankaları için zorlu faaliyet ortamının 2021 yılında da devam edeceği uyarısında bulundu.
- ❑ 2020'in ilk 9 ayında ölçülen düşük sorunlu kredi oranına ve iyileşen varlık kalitesine rağmen varlık kalitesi baskılarının ciddi olduğuna işaret eden Fitch, sektörün sorunlu kredi oranının ilk 9 ayda yüzde 4,1 olarak ölçülmesinde kredilerde ertelemelerin, kredi sınıflaması konusunda gösterilen toleransın ve KGF teşvikleri ile yaşanan hızlı kredi büyümesinin etkili olduğunu vurguladı.

Takipteki Alacaklar

- ❑ Türk bankalarındaki takipteki alacaklara bakmak istersek;
- ❑ En son Eylül 2020 TCMB verisine göre sene başından Eylül'e kadar takipteki alacakların 22,9 milyarTL'a ulaştığını ,
- ❑ Geçen yılın aynı ayına göre ise 10,3 milyar TL daha düşük olduğunu görürüz.

